

את רבו נקרא חכם. חכם, שיודע לעצמו כל מה שצריך. בנכון יש כמה דרגות - שמסתפל בכל, ויודע בשלו ובאחרים, וסימנה - (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. (שמואל ב-ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. וכאן חכם לב דוקא. בלב חכם, ולא במקום אחר, משום שעומד בלב, ונכון למעלה ולמטה, מסתפל בעצמו ובשלו אחרים.

פתח ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה וגו'. כאן בתפלה שצריך אדם להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, שהיא עבודה אחת גדולה ונכבדה מאותן העבודות של רבונו. בא וראה, יש עבודה של הקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה, שהיא עבודה שעומדת במעשה הגוף והיא עבודה. ויש עבודה של הקדוש ברוך הוא שהיא עבודה יותר פנימית, שהיא עקר הכל, ועומדת באותה עבודה פנימית שהיא עקר הכל.

בגוף יש שנים עשר איברים שעומדים במעשה הגוף, כמו שבארנו, ואלו הם אברי הגוף ועבודת הקדוש ברוך הוא שהמעשה עומד בהם. משום שעבודת הקדוש ברוך הוא היא בשני צדדים, באברי הגוף החיצוניים, ויש שנים עשר איברים אחרים פנימיים לפני מהגוף. והם תקונים פנימיים לפני מהגוף לתקן בהם התקון של הרוח, שהיא עבודה נכבדה פנימית של הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו בתוך הסודות הפנימיים שאמר רבי שמעון, והם סוד החכמה העליונה, ונדעו בין החברים, אשרי חלקם.

הפלת האדם היא עבודת הרוח, והיא עומדת בסודות עליונים, ואנשים לא יודעים, שהרי תפלת

דאפילו תלמיד המחכים לרביה אקרי חכם. חכם, יודע לגרמיה כל מה דאצטריך. נכון כמה דרגין אית ביה, דאסתפל בכלא, וידע בדיליה ובאחרנין. וסימנה, (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. והכא חכם לב דייקא. בלב חכם, ולא באתרא אחרא, בגין דקיימא בלב, ונכון לעילא ותתא, אסתפל בדיליה ובאחרנין.

פתח ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה וגו', הכא בצלותא דבעי בר נש לצלאה קמיה דקודשא בריך הוא, דאיהי פולחנא חדא רבא ויקרא, מאינן פולחנין דמאריה. תא חזי, אית פולחנא דקודשא בריך הוא, דקיימא בעובדא, דאיהו פולחנא דקיימא בעובדא דגופא, ואיהו פולחנא. ואית פולחנא דקודשא בריך הוא, דאיהו פולחנא פנימאה יתיר, דאיהו עקרא דכלא, קיימא בההוא פולחנא פנימאה, דאיהו עקרא דכלא.

בגופא אית תריסר שייפין, דקיימין בעובדא דגופא, כמה דאוקימנא. ואינן שייפין דגופא, ופולחנא דקודשא בריך הוא, דעובדא קיימא בהו. בגין דפולחנא דקודשא בריך הוא, בתרין סטרין, שייפין דגופא לבר, ואית תריסר שייפין אחרנין, פנימאין לגו מן גופא. ואינן תקונין פנימאין לגו מן גופא, לאתתקנא בהו תקונא דרוחא, דאיהו פולחנא יקירא פנימאה דקודשא בריך הוא, כמה דאוקימנא גו רזין פנימאין דקאמר רבי שמעון, ואינן רזא דחכמתא עלאה, ואתידיעו ביני חבריא, זפאה חולקיהון.

צלותא דבר נש, איהו פולחנא דרוחא, ואיהו קיימא ברזין עלאין, ובני נשא לא